

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
Strategic Leadership of School Administrators Affecting School
Effectiveness Under the Secondary Educational Service
Area Office Loei Nong Bua Lamphu

อรวรรณ จันทร์หล่ม

Aorawan Chanlom

สมาน ประวันโต

Saman Prawanto

วิทยาลัยพิชญบัณฑิต

Pitchayabandit College

E-mail: pui.aorawan05@gmail.com

Received: 8 February 2024; Revised: 14 March 2024; Accepted: 23 April 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 3) ศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่าง 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูง ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 4) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงจึงได้รับเลือกเข้าสมการตามลำดับ คือ 1. ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3) 2. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1) และ 3. ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงปฏิบัติ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .796 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ .629 นั่นคือ ตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถพยากรณ์ความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้ร้อยละ 62.90 โดยด้านความสามารถใน

การนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ เป็นตัวแปรที่สามารถส่งผลต่อความแปรปรวนของประสิทธิผล
ของสถานศึกษามากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .646

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ประสิทธิภาพ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the level of strategic leadership of school administrators in the Secondary Educational Service Area Office, Loei – Nong bua Lumphu, 2) examine the effectiveness level of schools of the Secondary Educational Service Area Office, Loei – Nong Bua Lumphu, 3) investigate the strategic leadership of school administrators affecting schools of the Secondary Educational Service Area Office, Loei – Nong Bua Lumphu, and 4) explore the strategic leadership factors of school administrators influencing the performance under schools of the Secondary Educational Service Area Office, Loei – Nong Bua Lumphu. The sample group consisted of 327. The research utilized a survey questionnaire. Data analysis involved percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings indicated that

1) The strategic leadership of school administrators in schools of the Secondary Educational Service Area Office, Loei – Nong Bua Lumphu, was overall at a high level.

2) The effectiveness of these schools, as evaluated in the Secondary Educational Service Area Office, Loei – Nong Bua Lumphu, was observed to be at a high level.

3) The correlation between the strategic leadership status of school administrators and the effectiveness of the schools, when considered collectively, shown a high positive relationship, and statistically significant at the .01 level.

4) The variables that significantly contribute to this relationship, in descending order, are: 1) the ability to apply various imported factors in formulating strategies (X_3), 2) the visionary planning (X_1), and 3) Innovative thinking (X_2). The multiple correlation coefficient was .796, and the adjusted predictive coefficients (R^2) was .629. In essence, these three variables can predict 62.90% of the variance in the performance of schools of the Secondary Educational Service Area Office in Loei – Nong Bua Lumphu. The variable with the most significant impact on this variance was the ability to apply various imported factors in formulating strategies, with a standardized regression coefficient of .646.

Keywords: Strategic Leadership, Affecting, Administrators

บทนำ

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดเป็นสังคมที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วและไร้พรมแดน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าว เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคที่เรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เมื่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ผสมผสานกับปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของคนในสังคม ซึ่งทำให้คนในสังคมไทยต้องเผชิญกับปัญหานั้นับประการ และการที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้นั้น ปัจจัยที่สำคัญ “คุณภาพของคน” (อาทิตยา ละครพล, 2560)

โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา การพัฒนาประเทศไทยไม่ว่า จะเป็นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมืองหรือสังคม จะดำเนินไปได้ก็จะต้องมีการพัฒนาทางการศึกษา ควบคู่กันไป ทั้งนี้ เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยในการที่จะพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทุกด้าน ช่วยในการวางแผน ด้านกำลังคน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ประเทศได้ตรงตามเป้าหมาย ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการที่จะทุ่มเทการพัฒนาการศึกษา เพราะเมื่อคนมีการศึกษาดีจะนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีสมรรถภาพ เข้าใจในวิทยาการใหม่ ๆ สามารถที่จะดำเนินงานต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รู้จักปรับตัว ให้เข้ากับระบบ การเมืองและสังคม ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ซึ่งทำให้ ประเทศพัฒนาขึ้นเป็นเงาตามตัว แต่การศึกษาในทุกกระดานนั้นจะเกิดผลดีดังความมุ่งหมายอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขึ้นอยู่กับ การจัดระบบการบริหารการศึกษาที่เอื้อต่อการดำเนินงานไปสู่ความมุ่งหมายนั้น (จิระพันธุ์ พูลพัฒน์, 2553)

ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าผู้นำนั้น ๆ มีคุณสมบัติ มีความสามารถและมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับตำแหน่งเพียงใด ในการบริหารงานจำเป็นต้องแสดงภาวะผู้นำที่เหมาะสมต่อผู้ร่วมงาน เพราะภาวะผู้นำมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงาน ฉะนั้นผู้บริหารจะต้องแสดงภาวะผู้นำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความศรัทธาความเชื่อมั่นและความเลื่อมใสในตัวผู้บริหารเพื่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบทบาท และหน้าที่แล้วผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำในขณะที่ผู้นำอาจไม่ใช่ผู้บริหาร เพราะฉะนั้นผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จสูงสุดจะต้องเป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ ทำนองเดียวกันกับผู้บริหารที่ขาดภาวะผู้นำจะเกิดผู้นำแทรกซ้อนในองค์กร ผู้บริหารคนนั้นจะมีความ ยุ่งยากในการบริหารงานและล้มเหลวในที่สุด ส่วนหนึ่งที่ชี้ชัดถึงความแตกต่างของผู้บริหารที่ทำให้บุคลากร ในโรงเรียนร่วมมือกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ ประสิทธิภาพนั้นเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความอยู่รอดขององค์กร ประสิทธิภาพขององค์กรจะเกิดขึ้นได้เมื่อองค์กรได้มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยสามารถ ใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างเหมาะสมนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (พิมพ์พรณ สุริโย, 2557)

ประสิทธิผลของโรงเรียนจะเป็นเครื่องมือที่บ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ว่าโรงเรียนได้ดำเนินการบริหารจัดการประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเพียงใด พฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหารจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนหากผู้บริหารมีแนวทางการจัดการที่ดีหรือ มีมาตรฐาน ย่อมส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษาของนักเรียน (สุริยา อยู่เย็น, 2556) คุณภาพงาน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะบรรลุผลได้ ต้องมีการบริหาร จัดการคุณภาพที่เหมาะสม โดยเฉพาะระบบ การศึกษาปัจจุบันที่ไม่สามารถสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพได้ ตามที่มุ่งหวัง เนื่องมาจากปัญหาในการจัดการศึกษาหลายประการ ทั้งในด้านของโครงสร้าง กระบวนการ จัดการเรียนการสอน การบริหารหน่วยงานภายใน ระบบ สนับสนุนต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการของพื้นที่ที่ยังไม่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมใหม่

(อริพันธ์ วิไลลักษณ์, 2557) การศึกษาควรเป็นไปในทิศทางที่มีคุณค่าต่อผู้เรียนต่อสังคมในทางสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศให้ดำรงอยู่ในภาวะสังคมโลกที่แข่งขันอย่างรุนแรงในปัจจุบัน จึงควรเปลี่ยนกระแสนการศึกษาใหม่ให้เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติก่อให้เกิดรูปธรรมในการศึกษา ก่อให้เกิดผลผลิตขึ้นในวงการการศึกษา แล้วให้ผลผลิตนั้นเป็นผลผลิตในทางสร้างสรรค์ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2553) ดังนั้นการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนจนทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยอยู่ในระดับสูงอบรมคุณธรรมจริยธรรม จนทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมอยู่ในระดับสูงพัฒนาโรงเรียนได้แก่ความสามารถของผู้บริหารและครูที่ร่วมกันพัฒนาปรับเปลี่ยนโครงสร้างด้านต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน (ทิพวรรณ พรหมกอง, 2558)

สำหรับสถานศึกษาในเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูนั้น มีการกำหนดนโยบาย ด้านการศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนขององค์กร รวมทั้งปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา อีกทั้งจะต้องพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่ต้องนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ในส่วนของปัญหาและอุปสรรค พบว่าสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูยังมีปัญหาอีกหลายด้านได้แก่ ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา จะยกประเด็นปัญหาด้านปัจจัย เช่น งบประมาณไม่พอ ครูไม่พอ และวัสดุอุปกรณ์ไม่พอ ทำให้การจัดกิจกรรมตามแนวปฏิรูปการศึกษาเป็นไปด้วยความยากลำบาก อีกทั้งปัญหาการใช้ครูผู้สอนไปทำหน้าที่อื่น นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนมีค่อนข้างมาก ทำให้กระทบกระเทือนคุณภาพนักเรียน ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู, 2566)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวมานั้นและภายใต้กระแสสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นยุคที่มีการปรับเปลี่ยนการบริหารงานไปสู่การจัดการบริหารสมัยใหม่ ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางมุ่งเน้นประสิทธิผลในทุกด้านให้เกิดกับประชาชน เพื่อตอบสนองนโยบายของประเทศ ผู้นำจึงมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงมาตรฐาน ให้ความสำคัญในส่วนของโครงสร้างองค์กรและกระบวนการ พัฒนาระบบความคิด ซึ่งส่งผลในระยะยาวต่อการยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้น จึงต้องพัฒนากลยุทธ์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการบริหารตามมาตรฐานนั้นจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำกลยุทธ์ในการกำหนดทิศทางและกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้แก่องค์กรในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรอยู่รอดมีความก้าวหน้าได้มาตรฐานและการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดตามความคาดหวังและตามบริบทของแต่ละองค์กร ในส่วนของประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดที่ทุกสถานศึกษาให้ความสำคัญ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนโดยพิจารณาจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะของผู้เรียน การปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ตลอดจนปรับปรุง กระบวนการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ชุมชน สังคม และผู้เรียนอันเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกเป็น ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้บริหาร ผู้บริหาร จำนวน 178 คน และครู จำนวน 1,953 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 2,131 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากสูตรของ Yamané (1973 อ้างถึงใน กัลยา วาณิชยบัญชา, 2555) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย โดยกำหนด สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่จะจัดเก็บข้อมูลจากแต่ละกลุ่มแบ่งตามสัดส่วนเท่า ๆ กัน คือ ผู้บริหาร 27 คน ครู 300 คน รวม 327 คน จากโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรพยากรณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการทาง การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งนำมาใช้เป็นตัวแปรในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงปฏิบัติ 3) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ และ 4) ด้านการจัดการองค์การ

2.2 ตัวแปรเกณฑ์ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ซึ่งนำมาใช้เป็น ตัวแปรในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือตัวประกอบไปด้วยประสิทธิภาพของสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) คุณลักษณะของผู้เรียน 3) การปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 4) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และ 5) ความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's Scale)

ตอนที่ 3 ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's Scale)

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

- 4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และประสิทธิผลของสถานศึกษา
- 4.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะและกรอบแนวคิดของการวิจัย
- 4.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย
- 4.4 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
- 4.5 นำเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา
- 4.6 ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความเหมาะสมและ สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษาแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง (ระหว่าง 0.80 – 1.00) ด้านด้านภาษา ความตรงด้านเนื้อหา เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC)
- 4.7 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง แล้วจึงนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา หนองบัวลำภู เขต 1 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา หนองบัวลำภู เขต 2 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
- 4.8 นำเครื่องมือที่ได้รับกลับคืนมาไปหาคุณภาพคือวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค โดยทดสอบความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .875
- 4.9 จัดทำแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 5.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัด
- 5.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์
- 5.3 ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Google Form) โดยผู้วิจัยได้สร้าง QR CODE และ Short Urls ในการเข้าไปตอบแบบสอบถามการวิจัย
- 5.4. ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม เพื่อสะดวกในการเก็บข้อมูล และได้ข้อมูลตรงตามที่ระยะเวลากำหนด
- 5.5 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผ่าน Google Form

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่และร้อยละ
- 6.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาจากแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปของตารางประกอบด้วยบรรยาย เหนือการแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ย

6.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คำนวณ ด้วยสูตรของเพียร์สัน มีเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

6.4 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ใช้การสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1) การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1)	4.01	0.80	มาก	4
2. ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงปฏิบัติ (X_2)	4.05	0.82	มาก	2
3. ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3)	4.04	0.81	มาก	3
4. ด้านการจัดองค์การ (X_4)	4.10	0.74	มาก	1
โดยรวม	4.05	0.79	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการจัดองค์การ ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมา คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.05$) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.04$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.01$)

2) การวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y_1)	3.97	0.75	มาก	4
2. ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน (Y_2)	4.19	0.62	มาก	2
3. ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา (Y_3)	4.19	0.65	มาก	2

4. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม (Y_4)	4.22	0.66	มาก	1
5. ด้านความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร (Y_5)	4.18	0.62	มาก	3
โดยรวม	4.15	0.66	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=4.22$) รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ($\bar{X}=4.19$) และด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X}=4.19$) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร ($\bar{X}=4.18$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X}=3.97$)

4) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวกับตัวแปรเกณฑ์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y	ระดับความสัมพันธ์
X_1	1.00	-	-	-						.768**	สูง
X_2	.900**	1.00	-	-						.735**	สูง
X_3	.904**	.954**	1.00	-						.778**	สูง
X_4	.830**	.919**	.924**	1.00						.725**	สูง
Y_1	.797**	.748**	.766**	.681**	1.00					.904**	สูงมาก
Y_2	.667**	.631**	.676**	.624**	.792**	1.00				.903**	สูงมาก
Y_3	.756**	.743**	.788**	.751**	.847**	.820**	1.00			.950**	สูงมาก
Y_4	.669**	.664**	.711**	.664**	.781**	.796**	.891**	1.00		.947**	สูงมาก
Y_5	.661**	.612**	.657**	.637**	.758**	.793**	.843**	.922**	1.00	.930**	สูงมาก
X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.725**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$)

จากตาราง 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) โดยภาพรวม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูง ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละด้านกับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3), ($r_{xy}=.778$) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1), ($r_{xy}=.768$) ด้านการมีวิสัยคิดเชิงปฏิกิริยา (X_2), ($r_{xy}=.735$) และด้านการจัดการองค์การ (X_4), ($r_{xy}=.725$) ตามลำดับ

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้นตอน เพื่อค้นหาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

โมเดล	ตัวพยากรณ์	R	R^2	Adjusted R^2	F	p
1	X_3	.778	.605	.604	497.794**	.000
2	$X_3 X_1$	.792	.628	.626	273.429**	.000

3	X_3 X_1 X_2	.796	.633	.629	185.593**	.038
---	-------------------	------	------	------	-----------	------

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3) เป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ เท่ากับ .604 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1) เข้าไป ค่าอำนาจในการพยากรณ์เท่ากับ .626 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 2.2 และเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงปฏิบัติ (X_2) เข้าไป ค่าอำนาจจำแนกในการพยากรณ์เท่ากับ .629 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 0.3 ซึ่งค่าอำนาจในการพยากรณ์นี้ที่เพิ่มขึ้น ทดสอบแล้ว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ จัดอบรม และประชุมสัมมนาผู้บริหารเพื่อให้มีการนำแนวคิดวิธีการใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในองค์การอย่างต่อเนื่องทั้งในเรื่องการมีวิสัยทัศน์ที่แปลกใหม่ การมีวิสัยทัศน์ การนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์การจูงใจบุคลากร การใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ รวมทั้งอิทธิพลทางด้านระเบียบกฎหมาย พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547) ที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในด้านมาตรฐานความรู้และมาตรฐาน ประสบการณ์วิชาชีพ ทำให้ผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอให้มีความรู้ในด้านหลักและ กระบวนการบริหาร มีการกำหนดกรอบนโยบายและการวางแผนการบริหารการศึกษา ซึ่งผลการวิจัย นี้สอดคล้องกับการวิจัยของนันทน์ภัส สุทธิการ (2562) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแสงระวี ลิตรักษ์ และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงษ์ อันทรบุตร (2563) ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้ดำเนินตามแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของชาติที่มุ่งยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐาน และจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ โดยกระจายอำนาจการบริหารงานจัดการศึกษาตามขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษา อีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดกรอบนโยบายและการวางแผนการบริหารการศึกษา รวมถึงการกำกับติดตามการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับการตรวจสอบและการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

ตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัตน์รัตน์ เสือจอย (2564) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทองผลการวิจัยพบว่า คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทองโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงษ์ อันทรบุตร (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ และด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงปฏิบัติอภิปรายแต่ละด้านดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เนื่องจากการจะบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลในยุคปัจจุบันนี้เพื่อให้สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งต้องอาศัยสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อการตัดสินใจ การติดตามตรวจสอบ ประเมินผล เพื่อคาดการณ์หรือพยากรณ์และกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทั้ง 4 กลยุทธ์ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบและพัฒนาผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้เสมอภาคอย่างทั่วถึง และมีความสามารถในการแข่งขันกลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลและสอดคล้องกับแนวคิดของ Dubrin (2007) ที่ว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์นั้นต้องสามารถกำหนดอนาคตได้ การทำงานต้องเป็นลักษณะของความเป็นประชาธิปไตย ทำงานร่วมกันเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ และสอดคล้องกับผลวิจัยของเชวงศักดิ์ พงกษเทเวศ (2553) ได้ทำการศึกษากการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร องค์ประกอบย่อยด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงษ์ อันทรบุตร (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3) ด้านการจัดองค์การ (X_4) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_2) สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 77.70

3.2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เนื่องจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเป็นไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม มีการรับฟังความคิดเห็นจากคณะครูและบุคลากรผู้ร่วมงานในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ “วิสัยทัศน์” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู (2566) ที่กล่าวไว้ว่า “ภายในปี 2570 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นองค์กรขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ และสมรรถนะ ด้วยนวัตกรรมที่หลากหลายสู่คุณภาพ

มาตรฐาน บนพื้นฐานความเป็นไทย อย่างยั่งยืน” สอดคล้องกับแนวคิดของ Hitt, Ireland & Hoskisson (2005; อ้างถึงใน วิจิตรมา จำนงค์เลิศ. 2550) กล่าวถึงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ตลอดจนจูงใจกระตุ้นผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติตามได้อย่างสม่ำเสมอ ทำให้สามารถกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงษ์ อันทราบุต (2563) ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3) ด้านการจัดองค์การ (X_4) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_2) สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 77.70

3.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคิดเชิงปฏิบัติที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนารูปแบบการศึกษาให้ตรงกับความต้องการแต่ละบริบทของโรงเรียน จึงต้องหากวิธีที่หลากหลายในการบริหารจัดการให้ตรงกับกลยุทธ์ที่ตั้งไว้ ทั้ง 4 กลยุทธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแสงระวี ลิตรักษ์ และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์กันและได้สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้ภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์เป็นตัวแปรพยากรณ์ มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมในการควบคุม องค์การให้สมดุล ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ด้านการคิดเชิงปฏิบัติเป็นตัวแปรพยากรณ์ ที่สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 60 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนนท์นัทธ์ สุทธิการ (2562) ที่ได้ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ตัวทำนายที่สามารถช่วยกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ ร้อยละ 76.20 (การกำหนดทิศทางขององค์กร, การสร้างและธำรงรักษาทีม, การจูงใจและพัฒนาบุคลากร, มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม) จากผลการวิจัย โรงเรียนควรจัดสรรทรัพยากรให้สถานศึกษาในสังกัดอย่างมีประสิทธิภาพมาทบทวน เริ่มตั้งแต่การวางแผนการใช้งบประมาณในด้านต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามแผนการใช้เงินงบประมาณที่ได้กำหนดไว้ แล้วจัดสรรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และนำผลการดำเนินงานดังกล่าวมาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาต่อไป ควรเปิดโอกาสและสนับสนุนแหล่งวิทยากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งจัดบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

สรุป

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตาม ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงปฏิบัติ และด้านการจัดการองค์การตามลำดับ

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ด้าน

บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) โดยภาพรวม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูง ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละด้านกับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3) ($r_{xy}=.778$) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1) ($r_{xy}=.768$) ด้านการมีวิสัยคิดเชิงปฏิวัติ (X_2) ($r_{xy}=.735$) และด้านการจัดการองค์การ (X_4) ($r_{xy}=.725$) ตามลำดับ

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มี 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1) ด้านการมีวิสัยคิดเชิงปฏิวัติ (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .465, .314 และ -.177 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .646, .404 และ -.244 ตามลำดับ

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่ได้รับเลือกเข้าสมการตามลำดับ คือ 1) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3) 2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1) และ 3) ด้านการมีวิสัยคิดเชิงปฏิวัติ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .796 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่ปรับแก้แล้วที่ปรับแก้แล้วประสิทธิผลของสถานศึกษา (Adjusted R^2) เท่ากับ .629 นั่นคือ ตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถพยากรณ์ความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้ร้อยละ 62.90 โดยด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ เป็นตัวแปรที่สามารถส่งผลต่อความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษามากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .646 สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในรูปคะแนนดิบ คือ

$$Y = 1.734 + .465X_3 + .314X_1 - .177X_2$$

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z_y = .646X_3 + .404X_1 - 0.244X_2$$

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ สื่อสารถ่ายทอด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อวิสัยทัศน์ในการ ปฏิบัติงานในองค์การ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กำหนดเป้าหมายพัฒนาสถานศึกษาสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์การ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและความสามารถของผู้เรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าร่วมการ

แข่งขันทั้งใน ระดับจังหวัดและระดับชาติ จัดบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัย

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์เป็นตัวแปรที่สามารถส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาได้มากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรบริหารข้อมูลโดยจัดเป็นระบบสารสนเทศจัดสรรทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดความคุ้มค่า สามารถบรรลุวัตถุประสงค์โดยรวมของสถานศึกษาได้

2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 3 ด้านสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 62.90 ดังนั้นจึงควรวิจัยตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเพิ่มขึ้น

2.2 ควรพัฒนารูปแบบการสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการ กำหนดวิสัยทัศน์ และด้านการมีวิธิตัดเชิงปฏิบัติ เพราะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2555). สถิติสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จีระพันธ์ พูลพัฒน์. (2553). พัฒนาการของการบริหารการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชวงศักดิ์ พฤกษเทเวศ. (2553). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฐิตินา จานนเลิศ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำเชิงกลยุทธ์ของหัวหน้าหอผู้ป่วย บรรยากาศองค์การกับประสิทธิผลของหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ พย.ม. สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพวรรณ พรหมกอง. (2558). ประสิทธิภาพของโรงเรียนคาทอลิก สังฆมณฑลอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นันทน์ภัส สุทธิการ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พิมพ์พรณ สุริโย. (2557). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ, 4(1), 71-77.
- วิรัตน์รัตน์ เสือจอย. (2564). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง. (วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สุริยา อยู่เย็น (2556). ประสิทธิภาพของโรงเรียนในอำเภอท่าตะเกียบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์มหาสารคาม.
- สุทธิพงษ์ อันทรรบุตร. (2563). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- แสงระวี ลิตร์รักษ์, พนายุทธ์ เขยบาล และพิมพ์พร จารุจิตร. (2561). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. การประชุมวิชาการเสนองานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ครั้งที่ 13 : 21-22 เมษายน 2561 (หน้า 711-721). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. เลย: กลุ่มนโยบายและแผน.
- อชิพันธุ์ วิไลลักษณ์. (2557). การบริหารคุณภาพงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านวังซ้อย อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์การบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อาทิตยา ละครพล. (2560). ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Dubrin, A. J. (2007). Leadership Research Findings, Practice, and Skills. New York: George Hoffman.
- Hitt, M.A., & Hoskisson, R.E. (2007). Strategic Management. 6th ed. New York: Thomson Corporation.
- Yamané,Taro. (1973). Statistics : An Introductory Analysis. 3rd ed. New York: Harper and Row.